

[Mose Hansen.]

og beskæftigelsen, hvis landbrugets valuta-indtjening formindskedes.

Her mener jeg vi er ved sagens kerne, for enten man synes om det eller ej, er sandheden den, som udenrigsministeren har erkendt, at uden landbrugets nettovaluta-indtjening på ca. 10 mill. kr. daglig vil industriens hjul gå i stå, og det vil være slut med den fulde beskæftigelse og den høje levestandard. Er en tilbagegang eller en tilbagegående bevægelse først sat i gang, vil den have selvforstærkende kræfter, og vi vil da opleve et fald i industriproduktionen og beskæftigelsen og en nedgang i levestandarden. I et land, hvor det eneste råstof er jorden, må det være regeringens pligt at oplyse befolkningen om landbrugets økonomiske betydning for industrieksporten og beskæftigelsen her i landet, en pligt, som vi synes regeringen har svigtet. At samfundet har en stærk interesse i landbrugsproduktionen, ser man hvert år i juni-juli måned; da viser offentligheden en forbausende interesse for høstudsigtterne. Men så snart høsten ved landmandsfamiliernes og deres medhjælperes slid uden skelen til arbejdstidens længde eller søndagsfrihed er bragt i hus, hører samfundets interesse op. Hvorledes høsten bliver omsat, og hvilken aflønning landbruget får for sin samfundsgavnligt indsats, det interesserer ikke mere. Nu gælder det om at få varerne så billigt som muligt.

Interessen for Danmarks høst har i år ikke været mindre end tidligere, og der har for længst været lovet en god og stor høst. Men for hver dag der går, forringes høst-udbyttet med så store beløb, at det i det kommende år vil få afgørende indflydelse på valuta-indtjeningen, valutabeholdningen og beskæftigelsen her i landet. Store befolkningsgruppers manglende forståelse for problemernes rette sammenhæng har udløst ganske urimelige lønkrav og protester imod, at landbruget nu fremsætter berettigede ønsker om kompensation for udgiftsstigningerne midt i en overenskomstperiode, som man siger.

Hvordan er det da gået med de kompensationer, som landbruget fik i foråret 1961 til dækning af de overenskomstmæssige lønstigninger på 19 pct? Disse kompensationer yder i dag, halvandet år efter, ikke til-

nærmelsesvis dækning for de skete lønstigninger. Løsarbejderne i landbruget har på grund af stigende varepriser, pristalsregulering og dyrtidsportioner, der har fulgt slag i slag i det halvandet år, der er forløbet, ikke fået en beregnet stigning på 19 pct., men derimod på 26,3 pct., der i alt betyder en lønstigning for løsarbejderen på ca. 2 500 kr. om året. Det samme gentager sig for landbrugets øvrige medarbejdere. For den kvindelige arbejdskraft er stigningen 31 pct. For landbrugets faste medhjælpere har statistisk departement udregnet følgende lønstigninger: fodermestre 30,9 pct., ældre karle 34,4 pct. og yngre karle 33,3 pct. Hertil kommer så den almindelige stigning i varepriserne og hele omkostningsniveauet, som landbruget har måttet bære uden at have nogen som helst mulighed for at forøge sine indtægter. Tværtimod har landbruget måttet se i øjnene, at i det sidste halvandet år er dets priser faldet med 10 pct.

Enhver må da kunne forstå, hvor håbløs situationen er, når stigningen i lønninger og omkostninger, som skyldes omsætningsafgiften, beregnes til at udløse 2 dyrtidsportioner i januar à 9 øre i timen. Lovforslagets praktiske værdi for landbruget er vel mere end tvivlsom, bl. a. i betragtning af at der, som allerede nævnt, er 2 dyrtidsportioner i udsigt til januar, og gennemføres den lønglidning og omkostningsstigning, der i disse dage lægges op til, vil de 200 mill. kr., som rammeaftalen omfatter, forsvinde som dug for solen, længe inden landbruget ser disse penge.

Vi står altså i den besynderlige situation, at der ikke kan ydes det erhverv, som vi alle er interesseret i, rimelige produktionsvilkår. Man kan ikke give landbruget hjemmemarkedspriser, der dækker produktionsomkostningerne, fordi en forhøjelse af priserne vil blive indregnet i pristallet, medføre nye pris- og lønstigninger og således forårsage nye omkostningsstigninger, som i virkeligheden er ondets rod, og som i løbet af kort tid bringer landbruget fra asken i ilden.

Jeg kan ikke undlade at beklage, at landbruget ikke har råd til at anvende slow motion-metoder eller nedsættelse af arbejdstiden til de 42 eller 45 timer, for havde vi råd til at praktisere dette, ville det betyde en nedsættelse af landbrugseksporten. Med